

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อต้องการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยในลักษณะงานอาชีพและระดับการศึกษาต่าง ๆ กัน และเปรียบเทียบจำนวนประชากรเฉลี่ยในลักษณะงานอาชีพและระดับการศึกษาต่าง ๆ

การวิจัยนี้ใช้ประชากรในจังหวัดพระนครซึ่งมีบุตรธิดาหรือเด็กในความปกครองเรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2512 โดยใช้นักเรียนจากโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท จำนวน 30 โรงเรียน เป็นผู้นำแบบสำรวจไปยังประชากร จำนวน 2,105 คน วิเคราะห์รายได้เฉลี่ยตามลักษณะงานอาชีพและระดับการศึกษา และวิเคราะห์ จำนวนประชากรตามลักษณะงานอาชีพและระดับการศึกษาว่าแตกต่างกันหรือไม่โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance Technique) ถ้าปรากฏว่าค่า F มีนัยสำคัญ แสดงว่าค่าเฉลี่ยแต่ละกลุ่มแตกต่างกันจึงใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยหลายๆ กลุ่มด้วยวิธีของคันแดน (Duncan's Multiple Range Test) ทดสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยค่าใดบ้างที่มีค่าแตกต่างกัน หรือไม่แตกต่างกันในทางสถิติ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เปรียบเทียบรายได้ในลักษณะงานอาชีพและระดับการศึกษาต่าง ๆ

ก. ผู้ที่ประกอบอาชีพในลักษณะงานอาชีพต่าง ๆ กันมีรายได้แตกต่างกันปรากฏว่าผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีรายได้สูงสุด คือเดือนละ 6,212 บาท ส่วนผู้ประกอบอาชีพที่ใจวิชาชีพวิชาการ มีรายได้ต่ำสุดคือเดือนละ 1,951 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ปฏิบัติงานอาชีพที่มีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น (เดือนละ 2,024 บาท) อาชีพประเภทเสมียน (เดือนละ 2,153 บาท) และอาชีพประเภทช่าง และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต (เดือนละ 2,287 บาท)

ข. ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่าง ๆ กันมีรายได้แตกต่างกัน ปรากฏว่าผู้ที่มีการ

ศึกษาระดับเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุด คือ เดือนละ 6,611 บาท ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลายมีรายได้ต่ำสุดคือเดือนละ 1,592 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,700 บาท) และระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย (เดือนละ 2,467 บาท)

ค. ผลรวมของระดับการศึกษาและลักษณะงานอาชีพซึ่งมีต่อรายได้ของประชากรนั้น เมื่อเปรียบเทียบกันแต่ละลักษณะงานอาชีพทุกลักษณะงานอาชีพ ค่าเฉลี่ยของรายได้ของประชากรที่มีระดับการศึกษานึ่งระดับการศึกษาใด ไม่อยู่ในลักษณะเดียวกันในแต่ละระดับการศึกษาและทุกระดับการศึกษา ในทำนองเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบกันแต่ละระดับการศึกษา = ทุกระดับการศึกษา ค่าเฉลี่ยของรายได้ของประชากรที่ประกอบอาชีพในลักษณะงานอาชีพหนึ่งอาชีพใดไม่อยู่ในลักษณะเดียวกันในแต่ละลักษณะงานอาชีพ = ทุกลักษณะงานอาชีพ

จ. . . . . เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของประชากรที่มีลักษณะงานอาชีพเหมือนกัน แต่มีระดับการศึกษาต่างกัน ผู้ประกอบอาชีพประเภทบริหาร ข้าราชการและจัดดำเนินการ อาชีพเกี่ยวกับการค้าและอาชีพซึ่งมีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่นให้ผลไม่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษา โดยมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,004 บาท, 6,212 บาท และ 2,023 บาท ตามลำดับ

รายได้ของบุคคลที่ประกอบอาชีพประเภทที่ใช้วิชาชีพวิชาการ อาชีพประเภทเสมียน อาชีพประเภทเกษตรกร อาชีพเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม อาชีพประเภทช่างและปฏิบัติการงานในกระบวนการผลิต และอาชีพเกี่ยวกับการบริการ การกีฬาและการเล่นต่าง ๆ แยกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ผู้ประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพวิชาการที่มีระดับการศึกษาเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุด คือ เดือนละ 3,390 บาท ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลายมีรายได้ต่ำที่สุด คือ เดือนละ 985 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,208 บาท) และระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,445 บาท)

ผู้ประกอบอาชีพประเภทเสมียนที่มีระดับการศึกษาเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 4,112 บาท ส่วนผู้ที่มีการศึกษาในระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้นมีรายได้ต่ำสุดคือเดือน

ละ 1,355 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,403 บาท) และระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลาย (เดือนละ 1,480 บาท)

ผู้ประกอบอาชีพประเภทเกษตรกรรมที่มีการศึกษากว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 16,169 บาท ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลายมีรายได้ค่าที่สุกคือ เดือนละ 799 บาท ถือว่าเป็นรายได้ค่าที่สุกของทุกลักษณะงานอาชีพและทุกระดับการศึกษาแต่มีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,185 บาท) ระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 2,280 บาท) ระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย (เดือนละ 1,651 บาท) และระดับไม่เกินวิชาชีพชั้นสูง (เดือนละ 2,531 บาท) ของผู้ประกอบอาชีพประเภทเกษตรกรรม

ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคมที่มีการศึกษากว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุดคือ เดือนละ 7,252 บาท และผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงทัดเทียมกัน (เดือนละ 6,185 บาท) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลายมีรายได้ค่าที่สุกคือเดือนละ 1,333 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,562 บาท) ระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 2,070 บาท) และระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย (เดือนละ 2,340 บาท)

ผู้ประกอบอาชีพประเภทช่าง และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตที่มีการศึกษากว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 4,065 บาท ส่วนผู้ที่มีการศึกษาไม่เกินประถมศึกษาตอนต้น มีรายได้ค่าที่สุกคือเดือนละ 1,280 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลาย (เดือนละ 2,155 บาท) ระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,600 บาท) ระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย (เดือนละ 2,165 บาท) และระดับไม่เกินวิชาชีพชั้นสูง (เดือนละ 2,455 บาท)

ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริการที่มีการศึกษากว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 5,950 บาท และผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายมีรายได้สูงทัดเทียมกัน (เดือนละ 4,205 บาท) ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้นมีรายได้ค่าที่สุก

คือ เดือนละ 801 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลาย (เดือนละ 1,153 บาท) และระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น (เดือนละ 1,750 บาท) และระดับไม่เกินวิชาชีพชั้นสูง (เดือนละ 2,865 บาท)

๓. เปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของประชากรที่มีระดับการศึกษาเดียวกันแต่มีลักษณะงานอาชีพต่างกัน

ผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้นมีรายได้ไม่แตกต่างกันไม่ว่าจะประกอบอาชีพในลักษณะงานอาชีพประเภทใดโดยมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,670 บาท ในทำนองเดียวกันผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลายก็มีรายได้ไม่แตกต่างกัน โดยเฉลี่ยเดือนละ 2,467 บาท

ผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษาตอนต้น ระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลาย ระดับไม่เกิน วิชาชีพชั้นสูงและระดับเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไปมีรายได้แตกต่างกันในแต่ละลักษณะงานอาชีพ ปรากฏผลดังนี้

ผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษาตอนต้นที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีรายได้สูงสุด คือ เดือนละ 3,580 บาท และผู้ประกอบอาชีพประเภทบริหาร ชุมชน และ จัดดำเนินการมีรายได้สูงที่สุดเหมือนกัน (เดือนละ 3,477 บาท) ส่วนผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริการมีรายได้ต่ำที่สุด คือ เดือนละ 801 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม (เดือนละ 1,562 บาท) อาชีพประเภทเสมียน (เดือนละ 1,403 บาท) อาชีพประเภทช่างและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต (เดือนละ 1,280 บาท) อาชีพประเภทที่ใช้วิชาชีพวิชาการ (เดือนละ 1,208 บาท) อาชีพประเภทเกษตรกรรม (เดือนละ 1,185 บาท) และอาชีพที่มีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น (เดือนละ 808 บาท)

ผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษาตอนปลายที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 2,840 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพประเภทบริหาร ชุมชน และจัดดำเนินการ (เดือนละ 2,510 บาท) อาชีพประเภทช่างและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการ

การผลิต (เดือนละ 2,155 บาท) และอาชีพประเภทเสมียน (เดือนละ 1,480 บาท) ส่วนผู้ประกอบอาชีพประเภทเกษตรกรรมมีรายได้ค่าที่สุก คือเดือนละ 799 บาท ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ที่ต่ำที่สุดของทุกลักษณะงานอาชีพและทุกระดับการศึกษา

ผู้ที่มีการศึกษาไม่เกินวิชาชีพชั้นสูงที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 7,260 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม (เดือนละ 6,185 บาท) และอาชีพประเภทบริหารธุรกิจและจัดดำเนินการ (เดือนละ 4,490) ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพที่มีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่นมีรายได้ค่าที่สุกคือเดือนละ 1,890 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริการ (เดือนละ 2,865 บาท) อาชีพประเภทเสมียน (เดือนละ 2,609 บาท) อาชีพประเภทเกษตรกรรม (เดือนละ 2,531 บาท) อาชีพประเภทช่างและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต (เดือนละ 2,455 บาท) อาชีพที่ใช้วิชาชีพ (เดือนละ 2,240 บาท)

ผู้ที่มีการศึกษาเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูงที่ประกอบอาชีพประเภทเกษตรกรรมมีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 16,169 บาท ส่วนผู้ประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพวิชาการมีรายได้ค่าที่สุกคือเดือนละ 3,390 บาท ซึ่งมีรายได้ไม่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริการ (เดือนละ 5,950 บาท) อาชีพที่มีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น (เดือนละ 4,138 บาท) อาชีพประเภทเสมียน (เดือนละ 4,112 บาท) อาชีพประเภทช่างและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต (เดือนละ 4,065 บาท) และอาชีพประเภทบริหารธุรกิจและจัดดำเนินการ (เดือนละ 3,980 บาท)

2. เปรียบเทียบจำนวนประชากรในลักษณะงานอาชีพและระดับการศึกษาต่าง ๆ

ก. เปรียบเทียบจำนวนประชากรตามลักษณะงานอาชีพต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงระดับการศึกษาปรากฏผลดังนี้ ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีจำนวนสูงสุดคือ ร้อยละ 19.81 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนไม่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพประเภทบริหาร ธุรกิจ และจัดดำเนินการ (ร้อยละ 15.29) อาชีพประเภทช่าง และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต (ร้อยละ 14.78) อาชีพที่ใช้วิชาชีพวิชาการ (ร้อยละ 11.69) อาชีพประเภทเสมียน (ร้อยละ 11.35) อาชีพประเภทบริการ (ร้อยละ 10.22) และอาชีพเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม (ร้อยละ 7.37)

ส่วนผู้ประกอบอาชีพประเภทเกษตรกรรมมีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4.40 และมีจำนวนไม่แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพที่มีได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น (ร้อยละ 5.00)

ข. เปรียบเทียบจำนวนประชากรตามระดับการศึกษาต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงลักษณะงานอาชีพปรากฏดังนี้ ผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่เกินประถมศึกษาตอนต้นมีจำนวนสูงสุดคือ ร้อยละ 34.35 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่เกินวิชาชีพชั้นสูงมีจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 9.07 และมีจำนวนไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 9.60) ระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 17.29) ระดับไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 15.15) และระดับเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูง (ร้อยละ 14.54)

การวิจัยนี้พบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 6,611 บาท และผู้ที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนปลายมีรายได้ต่ำที่สุดคือเดือนละ 1,592 บาท เปรียบเทียบกับการสำรวจรายการใช้จ่ายของครอบครัวที่สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจไว้ในปี พ.ศ. 2515 พบว่าหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาชั้นปริญญาตรีขึ้นไปมีรายได้สูงสุดคือเดือนละ 5,562 บาท และหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้นมีรายได้ต่ำที่สุดคือเดือนละ 1,151 บาท การที่ผลการวิจัยแตกต่างกับอาจจะเนื่องมาจากการวิจัยนี้รวมรายได้พิเศษที่ได้จากการทำงานพิเศษที่มีลักษณะงานเหมือนกับงานประจำ และในช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาที่ประเทศไทยในระหว่างพัฒนาเศรษฐกิจรายได้ของประชาชนย่อมจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นธรรมดา

จากผลการวิจัยนี้จะเห็นว่าประชากรในจังหวัดระยองที่ประกอบอาชีพในลักษณะงานอาชีพต่างก็มีรายได้แตกต่างกัน ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีรายได้สูงสุดและจะมีรายได้สูงสุดเกือบทุกระดับการศึกษา ผู้ประกอบอาชีพในลักษณะงานอาชีพเดียวกันมีรายได้แตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา และพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่าง ๆ กันมีรายได้แตกต่างกัน และแตกต่างกันในทุกลักษณะงานอาชีพ ผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงได้รับรายได้สูง และผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับต่ำได้รับรายได้ต่ำกว่าโดยพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับเกินกว่าวิชาชีพชั้นสูงมีรายได้สูงสุดเกือบทุกลักษณะงานอาชีพ ผู้ที่มีการศึกษาในระดับเดียวกัน ก็มีรายได้แตกต่างกันไปตามลักษณะงาน

อาชีพ และส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพการค้ามีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ ในระดับการศึกษาเดียวกัน พบว่าจำนวนประชากรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามีจำนวนมากที่สุด และจำนวนประชากรที่มีการศึกษาในระดับไม่เกินประถมศึกษาตอนต้นมีจำนวนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้กับประชากรในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบว่ารายได้ของประชากร และจำนวนประชากรในจังหวัดนั้นตามระดับการศึกษาและลักษณะงานอาชีพปรากฏผลอย่างไร และนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของประชากรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปรากฏผลเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อจะช่วยให้ผลการวิจัยมีผลลาค่น้อยที่สุดโดยประชากรได้มีโอกาสถูกเลือกเป็นตัวอย่างเท่ากัน ควรจะใ้วิธีในการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยตรงและในการรวบรวมข้อมูลถ้าใช้วิธีการสัมภาษณ์ประชากร โดยตรงก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดอันจะช่วยให้ผลการวิจัยถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น